

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240za inozemstvo:
mesečno Din 30Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravnosti 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Doli z izdajalc!

Nobena stvar slovenskih samostalnih demokratov ne razburi tako kakor očitek, da so izdajalci slovenskega naroda. To je najboljši dokaz njihove slabe vesti v tem pogledu. Zaradi tega je umetno, da se čuti gospoda iz ljubljanske kazne po govoru dr. Antona Korošca zelo prizadet, ker je poudarjal, da je glavni cilj SLS osiguranje samostojnosti slovenskega naroda v skupni državi. Kajti ravno politična in kulturna samostojnost slovenstva je tisto, kar skuša Žerjavova stranka s pomočjo velesrbske nadvlade v državi premišljeno in sistematično uničiti.

Za vsakega demokratično mislečega človeka, naj bo že tega ali onega svetovnega naziranja, je jasno, da je, kakor je dr. Korošec v svojem govoru 23. t. m. poduaril, politična samostojnost Slovenije v državi neobhodni pogoj za njen kulturni in gospodarski napredok. V bivši avstro-ogrski monarhiji smo stali pred istim vprašanjem. Absolutistična država, kjer je bila merodajna samo volja izvestne klike nemško-madžarskih velikašev in birokratov, je kulturni in gospodarski razmah narodov zadrževala in jim metala kvečjemu kakšne drobtinice, če jih je slučajno potrebovala v kakšne svoje namene. Na ta način je vlad par mogotcev narode moralno pridila, jih raznarodovala, gospodarsko zasužjevala in eksplorativala. Borba narodov bivše Avstrije za politično avtonomijo je bila borba za njihov kulturni in gospodarski obstanek in napredok. Tako se bori vsak narod, ki je svojega imena vreden, ker le politično samostojen narod, ki sam sebe upravlja po svoji volji in potrebah, more kulturno in gospodarsko uspetati ter se dvigati; če ne, je navaden suženj, ki redi in bogati druge.

Tako je tudi v naši državi. Naše državno edinstvo mora temeljiti na politični samostojnosti drug drugemu enakopravnih jugoslovenskih narodov, ki nekatere zadeve upravljajo skupno po svobodnem dogovoru, ne da bi se s tem kdo drugemu podredil kot suženj ali »podjarmljenec« ali »podanik« kake tuje, brezkontrolne, nasilne volje. Prva vrhovna volja v državi je narodna volja, kateri se morajo vse druge volje pokoriti. V tem smislu je dejal dr. Korošec, ki je govoril iz srca vsem Slovencem, da so državni in narodni interesi nad vso drugo, to je, da država tvorijo narodi, da v njej odločuje volja ljudstva, ne pa samovolja kakšne klike, ki se ji hoče izključne oblasti v državi, da narode zatira in iz njih vleče davek v dejanju in krvi za svoje nenasitne žene!

To je seveda politično načel, ki ne prija družbi, katera se zbera okoli Gregorja Žerjava. Kakor posnemamo iz »Jutra« in »Slovenskega naroda«, jem dr. Koroševa izjava, da stojijo državni in narodni interesi nad vsemi drugimi, ne dopade. Njihova politika sloni na čisto drugačnih principih: da so najvišji interesi v državi interes velesrbske klike znanih korupcionistov, katerim se morajo država in njeni narodi brez pogojno pokoriti, kakor so se v bivši Avstriji in Ogrski kulturni in gospodarski interesi narodov morali podrediti zahtevam in težnjam nemških ter mažarskih veleposestnikov, dunajskih in budimpeštanskih judovskih finansijev in črnožolte generalitet. Šele, ko se zadovoljil appetit teh krogov, se more vreči kakšna kost beračem, ki morajo za to milost šele ponino prosi. Čisto takšna je Žerjavova politika v Jugoslaviji. Najprej mora biti sita velesrbska gospoda, slovenski narod pa se mora rediti od drobtinic, ki nam jih ta milostno nameče po posredovanju kakega Žerjava. Za te beraške darove pa moramo Slovenci žrtvovati svojo narodno individualnost, svojo samostojnost, svoj jezik, svojo naravno pravico do politične in gospodarske samovlade, do tega, da smo na svoji zemlji svoji gospodarji. Nič drugačna ni politika naših »samostalnih« demokratov, ki slovenski narod za skledo leče, od katere največji del odpade nanje, prodajajo neščici absolutistov in korupcionistov v Belgradu.

Ti izroki slovenskega naroda bi hoteli olenčati svoje izdajalsko početje s tem, da se bahajo z nekakšnimi svojimi »pridobitvami« za Slovenijo na »kulturnem in

socialnem polju« (»Slovenski narod dne 27. novembra«), dočim da SLS ni s svojo »pasiviteto« ničesar pozitivnega dosegla. Treba je ugotoviti, da »slovenska« JDS v protiplačlo za svojo izdajalsko politiko ni do danes za slovenski narod niti trohice pozitivnega dosegla, pač pa so si izberali milijone voditelji JDS za svojo stranko in njene institucije. Na kulturnem polju ubija slovenska JDS slovensko univerzo, preganja njene kulturne delavce, disciplinira urednike, tepta definitivnost učiteljev, pomaga izpodraviti slovenski jezik in slovensko vzgojo. Na socialnem polju je njen edina zasluga centralizacija delavskozavovalnih zavodov v Zagrebu, da se od de-

lavskih žuljev redijo banke, in pa zakon o zaščiti države, s katerim so onemogočili delovnemu ljudstvu svobodo besede in združevanja. V gospodarskem oziru pa so naprtili centralisti slovenskemu narodu neznosne davke, pod katerimi naš kmet, obrtnik in trgovec zdihujejo kakor Izraelci v egiptovskem suženjstvu.

Samo demokratska podjetja cveto...

To ve celokupni slovenski narod. In zato bo odmeval po celi Sloveniji klic dr. Korošca: Kdor je Slovenec, bo šel februarja meseca s SLS, ki je reprezentanca slovenskega naroda brez razlike! Doli z izdajalc!

Preganjanja se nadaljujejo.

PRAVOSODNI MINISTER PRIPRAVLJA IZROCITEV OBTOŽENIH POSLANCEV.

ARETACIJE V RUMI.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Že dosedanje delo vlade narodne sramote dovolj jasno kaže njene namene. Vse njene priprave pa so dokazale, da stremi za tem, da z nezasilšanim terorjem in pritiskom falzificira ljudsko voljo. Po aretaciji in po protizakoniti odsodbi poslanca Pernaria pripravlja vladova nova preganjanja poslancev parlamentarne večine. Znani mažarovil, sedaj na našo sramoto pravosodni minister, dr. Lukinčić je danes poslal predsedništvu narodne skupštine pismeno zahtevo, da naj se mu takoj pošljejo vse akti, s katerimi so sodoči zahtevala, da se posamezni poslanci izroči. V vseh slučajih gre za politične delikte, vendar hoče Lukinčić iz njih skovati najraznovrstnejše obtožbe proti poslancem, ki so pristaši narodne večine in jih izročiti na nujno postopenje posameznim sodočiščem ne bo pomagalo in da bo manifestiralo svojo neomajno zahtevo, da mora suverena volja ljudstva biti pred vsem in nad vsem.

po sebi se razume, da ne bo ostalo pri preganjanju poslancev, marveč da se bo raztegnilo na vse ostale ugledne ljudi iz ljudstva, da bi se s tem omogočilo režimskim agentom in provokaterjem, da bi zaspolejali ljudstvo in ga hočejo z dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi pridobiti za svoje nečedne namene. Tudi preganjanje teh ljudi se je že pričelo. Tako javljajo iz Rume, da je tam aretiranih po nalogu velikega župana več uglednih pristašev opozicionalnih strank, ker so prisostvovali sestankom svojih strank.

Vse to so seveda priprave, glavni teror pa bo razvil krvavi režim neposredno pred volitvami. To že sedaj pripravljajo. Prepričani pa smo, da ljudstvo plačanim izdajalcem ne bo pomagalo in da bo manifestiralo svojo neomajno zahtevo, da mora suverena volja ljudstva biti pred vsem in nad vsem.

Izdajstvo pri razmejitveni komisiji?

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Zunanji minister gr. Ninić je danes telegrafično odredil, da se preneha z razmejitvenimi deli ob italijansko-slovenski meji radi tega, ker je dokazano, da je bil član te komisije major Martinković, v italijanski službi, od Italijanov plačan in je pri razmejitvi deloval v korist Italijanov. Zahtevati se mora od vlade, da se krvici takoj najostreje kaznujejo in da se vse storjene krvice popravijo.

Rekonstrukcije P. P. vlade še ni.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Vprašanje rekonstrukcije se ni premaknilo z mrtve točke in to raditega, ker so hoteli radikalni ob priliki rekonstrukcije odvzeti Pribičeviću en portfelj. To vprašanje se ni moglo radi velikega odpora rešiti, vendar izjavljajo radikalni, da bo rekonstrukcija izvršena že tekom jutrišnjega dne. Gotovo dejstvo je, da vstopita od Hrvatov v vlogo vsekakor dr. Surmin in dr. Drinković, da pomagata vladi pri varanju javnosti in inozemstva, da vlada ne predstavlja samo srbska, če da so v vladu tudi Hrvati in Slovenci. Tački Hrvatov in Slovencev, kakor Žerjav, Drinković in Surmin, bo vlada dobila še več, ker v narodu nobeden nič ne pomeni in nič pomenil ne bo. Vest, da predstavlja dr. Surmin in dr. Drinković Hrvate in da bo njuno sodelovanje moglo spremeniti na položaju, je smatrali za varanje javnosti, da bi se lažje prikrali pravi nameni obeh politikov.

BRZOJAVKA DR. SPAHA KRALJU.

Belgrad, 26. novembra. (Izv.) Dr. Spah je poslal kralju sledečo brzjavko:

Okrajni glavar v Rogatici, ki je bil do nedavna, dokler ni bil na to mesto postavljen, gostilničar v Prači, je včeraj aretiral in zaprl uglednega trgovca, tajnika naše organizacije Čapliča, ki je pismeno opozoril urednika, ki je sprejemal reklamacije za volivne sezname, da naj jih ne sprejema po zakonito določenem roku. Čaplič je moral snoči prenočiti v ječi v slabici sobi. Ker je vsaka intervencija pri

vladi za zaščito državljanke svobode zmanj, prosim Vaše Velikanstvo, da se spoštujete z ustavo zajamčene državljanke pravice.

VLADNA SEJA.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Vlada je na današnji seji razpravljala o rekonstrukciji. Predvsem je odobrila zopet številne kredite za volivno agitacijo in volivno borbo. Odločeno je, da gresta Grisogono in Trifković v Dubrovnik na slovensko odkritje spomenika kralju Petru. Nato bosta prepovedana Dalmacija in Crnogora, da izdejata načrt, kako pomagati tem krajem. Jasno je, da je to storjeno radi volivne agitacije. — V zvezi z rekonstrukcijo so tudi današnje številne ministrske avdice pri kralju.

NAVODILA!

Belgrad, 26. nov. (Izv.) V Belgradu se nahaja mariborski veliki župan dr. Pirkmayer, ki je dopoldne obiskal notranjega ministra Maksimovića in seve predvsem Žerjava ter dobil nova navodila za pritisk in teror, ki bi ga naj izvrševalo politične in policijske oblasti pred volitvami. Pričakujemo, da bo dr. Žerjav tudi na konstatacijo poslal popravek, ki pa mu seveda nihče ne bo verjel.

HRVATSKA PUČKA STRANKA.

Zagreb, 26. nov. (Izv.) Prihodnjo nedeljo se bo vršilo zborovanje Hrvatske pučke (ljudske) stranke, 11. decembra pa zborovanje frankovcev. Eden voditelj HPS je izjavil Vašemu dopisniku, da bo stranka pri volitvah nastopila po vseh hrvatskih županijah, v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Tudi frankovci nameravajo nastopiti pri volitvah. Najbolj se bodo vrgli na Zagreb, ker upajo, da bodo tu dobili en mandat. HRSS vodi najhujšo agitacijo v Vojvodini in upa tam na 10 mandatov. Danes je izšel volivni proglaš na Vojvodine.

KANDIDATURE HRSS.

Zagreb, 26. nov. (Izv.) Danes se je vršila seja konfederacije HRSS. Razpravljali so o volitvah in posebno o kandidaturah. Vaš dopisnik je zvedel, da bodo na listah HRSS čisto gotovo kandidirali dr. Lorković, dr. Trumbić in dr. Krajač.

Zagreb, 26. nov. (Izvirno.) Vodstvo HRSS ni še definitivno sklenilo, če bo postavilo kandidature tudi v Macedoniji.

Cene inseratom:

Enostolpna petlina vrsta malo oglasi po Din 1'50 in Din 2—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2'50, veliki po Din 3— in 4—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din 6—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvzemljena ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v golovini.

Italija.**PROTESTNI ŠTRAJK LOMBARDŠKIH KOVINARJEV.**

Lilan, 26. nov. (Izv.) Ker je industrijski konzorcij odklonil delavske zahteve, kot nesprejemljive, je kovinarska zveza z ostalimi organizacijami za danes napovedala 8 urni generalni štrajk v znak protesta. V Bresciji zapusti delavstvo obrate eno pred običajnim zaključkom.

PLENARNI ZBOR AVENTINSKE OPONICIJE.

Rim, 26. nov. (Izvir.) Snoči je vodilni odbor opozicije dovršil svoje posvetovanje in prišel do zaključka, da se položaj po zadnjih dogodkih v zbornici ni izpremenil. Vladne oblube spričo oborožene strankarske sile, ki obstaja šejo ko prej, nimajo najmanjše vrednosti. Opozicija ostane zača na svojem stališču in bo delzeli položaj pojasnila. — Na povabilo milanskih opozicijskih skupin je odbor sklenil, da se skliče za prihodnjo nedeljo v Milanu plenarni zbor vseh opozicijskih poslancev. Zbor bo pa zasebnega značaja.

PORAZ TRIPOLITANSKIH VSTAŠEV.

Rim, 26. nov. (Izv.) Agencija Stefani poroča iz Tripolisa, da so italijanske čete 23. t. m. zasedle Sirto in razvile na gradu italijansko zastavo. Še istega dne so italijanske čete dosegle Gasr Bu Hadi, prenetile tam tabor generalnega vstaškega poveljnika Ibrahlja Šetevija, ubile 50 vstašev in uplenile 400 pušk, 2 strojnici, 1 top, mnogo streliva in živil ter poveljnike Mezzetti.

Dogodki v Egiptu.

London, 26. nov. (Izv.) Henderson je imenovan za zastopnika angleške vlade pri egiptovski vladi, da sodeluje z vojaškim poveljniki pri rešitvi egiptovskega vprašanja.

Kairo, 26. nov. (Izv.) V Egipt so prispele angleške čete iz Suez, Malte in Gibraltarja.

Kairo, 26. nov. (Izv.) Angleška vlada je pozvala egiptovske dijake, da prenehajo štrajkati. Dijaki se temu pozivu niso odzvali, pač pa so na nasvet Zaglula-paše sklenili, da se bodo držali mirno.

London, 26. nov. (Izv.) Times počnejo: Med angleško in egiptovsko vlado so se začela pogajanja. Upanje na dober uspeh je opravičeno.

Pariz, 26. nov. (Izv.) Skoro vse francosko časopisje ostro obsoja nastop angleške vlade proti Egiptu. »Oeuvre« trdi, da utegne agresivni britanski imperializem izzvati celo novo vojsko. V istem smislu piše tudi »Ere Nouvelles«, dočim piše Temps sicer zmernejše, opozarja pa vendarle na morebitno nevarnost za svetovni mir.

Malta, 26. nov. (Izv.) Dve angleški oklop

Z GRASKE TEHNIKE.

Gračec, 26. nov. (Izv.) Spor med rektoratom in med dijaštvom na tukajšnji tehnični visoki šoli je poravnан in zato se bo s poukom zopet te dni nadaljevalo.

SAMUEL GOMPERS.

Newyork, 26. nov. (Izv.) Samuel Gompers je zopet izvoljen za predsednika federacije delavskih organizacij.

VELIKA TATVINA UMETNIN.

Konstancia, 26. nov. (Izv.) Iz neke parcijske vile so neznani tatovi odnesli 15 dragocenih slik, med njimi več Rubensovih in Delfringerjevih del.

Likvidacija fašizma.

Še tik pred otvoritvijo novembrskega zasedanja parlamenta je Mussolini samozvestno govoril pred fašistovsko večino kot nosilec neomajanega in nedotakljivega režima ter se norčeval iz opozicije na Aventinu. Toda ko so potem v zbornici začeli vstajati lastni pristaši in zvesti sedanji prijatelji, ko se je oglasil 83-letni Giolitti in za njim Salandra in Orlando, ki so sicer z obzirno besedo, a neizprosno iskrenostjo naštevali grehe fašizma in njegovega režima in oba jasno in odločno obsojili, je Mussolini končno spoznal, da gre zares. Spoznal je, da bo moral fašizem likvidirati. In sedaj se je zgodilo nekaj, kar od leve Mussoliniju ne bi nihče pritakoval: postal je kot prvi krotak in še več: postal se je proti fašizmu in zavezil nasproti njemu groče stališče.

Ko je Salandra v svojem sobotnem govoru med drugim reklo, da morajo fašisti opustiti tisto groče govorjenje, ga je Mussolini prekinil, rekoč: »To moram predvsem storiti jaz.« In kasneje je v svojem govoru opozoril, da se neke njegove fraze preveč tehtajo in da on večkrat govor zgolj iz ljubezni do govorniške umetnosti. Dalje je Mussolini v svojem sobotnem govoru prvič priznal, da zasluga na vojni in zmagi ni monopol ene stranke ter je brez pridržka obžaloval dogodke zadnjega 4. novembra. Posebno velik, presečljiv vtis pa so napravile Mussolinijeve besede na račun fašizma. Odgovarjajoč na očitke zaradi ponavljajočih se nezakonosti, je reklo: »Fašistom sem že povedal, da kdor greši, plača in mora na galero. Upam, da me ne prisilijo, da uporabim proti njim tisto krutost, ki je lastna razočaranja ljubezni.«

Sedaj je seveda vprašanje: Ali je govoril Mussolini z določnim namenom ali pa zopet zgolj pod vplivom svoje čustvenosti ali kakor on pravi iz govorniške vnenje? Ali hoče žrtvovati fašizem, da ohrani sebe? Ali pa hoče z lepimi besedami pomiriti javnost, utrditi zopet stališče sebi in fašizmu in nadaljevati diktaturo? To je težko uganiti. A naj je mislil Mussolini tako ali tako, danes je likvidacija fašizma gotova stvar. Italijani smatrajo njegovo nalogu kot končano in hočejo, da zavzame Italija zopet svoje mesto med evropskimi demokracijami.

Ali bo trajala likvidacija sedanega režima par mesecev več ali manj, ni važno. Italijani se zavedajo, da so fašizmu dolžni hvalo in bodo zato ž njim bržas do zadnjega postopali obzirno in potrežljivo. Gotovo pa je, da je izolacija fašizma danes

tako napredovala, da je moral to dejstvo priznati sam Mussolini. A režim, ki je osamljen, mora v stari kulturni deželi, kakor je Italija, brezpogojno pasti.

Politične vesti.

+ Davidović proti Radiču. Davidović je glasilo »Demokratija« ostro obsoja Radičeve kandidature v Vojvodini, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Radičev nastop v teh krajih Radiču ne bo prinesel nikakih uspehov, pač pa znatno škodoval ostalim blokaškim strankam. Korist od tega nastopa bodo imeli samo radikalni.

+ Prepriči v »nacionalnem« bloku. Radikalni prvak dr. Žarko Miladinović je priprjal k ministru za notranje zadeve posebno deputacijo iz Srema, ki se je pričila, da samostojni demokratje preganjajo radikalno uradništvo v Sremu. Medsebojne tekme med radičali in samostojnimi demokratimi za volivne kroglice ne bo odpravil noben »volivni sporazum«.

+ Drinković-Surmin-Lovreković. Zagrebški »Hrvate« poroča, da so sklenili dr. Drinković, dr. Surmin in bivši poslanec HRSS Lovreković poseben sporazum za skupen nastop pri volitvah. Lovreković je najprej skušal najti stike s srbskimi zemljoradniki. Ko pa se mu je ta poskus izjavil, se je s posredovanjem radikalnih prvakov približal dr. Drinkoviću in dr. Surminu. Dalje pravi »Hrvat«, da je Lovrekovićev volivni oklic sestavila radikalna stranka.

+ Dve radikalni listi v Subotici. Vodstvo radikalne stranke je določilo za nosilca radikalne liste v Subotici dr. Jovana Radonjića. S to kandidaturo pa velik del subotičkih radikalov ni zadovoljen. Nezadovoljnje bodo postavili kot protikandidatu dr. Manojlovića, bivšega velikega župana.

+ Volitve v Črni gori. Belgrajska »Pravda« poroča, da so izgledi opozicionalnega bloka v Črni gori dobri. Splošno zahtevajo, naj bo nosilec opozicionalne liste v Črni gori Ljuba Davidović.

+ Nezadovoljni Crnogorci. Med Crnogorci je zavladala velika nezadovoljnost v sledi imenovanja »nekil. Surminov in Drinkovićev« za ministre. Crnogorci očitajo vladu, da oni nimajo v vladu nobenega zastopnika, dočim imajo nekatera srbska okrožja kar po več svojih ljudi v ministrstvu, Surmin in Drinković pa da ne pomenita nič ker nimata nikogar za seboj.

+ Vlada in tajne pogodbe. Pod tem naslovom poroča »Pravda«: Vlada nadasluje pogajanja za sklep tajnih pogodb z Rimom in z Bukarešto. Glavno akcijo vodi poleg vlade g. Spalajković. Radikalnemu časopisu je že naročeno, da pripravlja tla za novo zvezo proti boljševikom. »Vreme« je že začelo pisati v tem smislu proti Rusiji in zahteva, da vlada začne energično tozadovno akcijo. Ves časopisni boj vodi g. Spalajković. Vlada hoče v prvi vrsti ljudi prepričati, da so tajne pogodbe potrebne.

za vsakogar neobhodno potreben!

Oj, kakor da je smrt prišla, ko ste odšli!

Amerikal Amerikal
Kakor kladivo pada njen težki ritem na domovino.

»Težko Vam je bilo po ti zemlji.«
Vsi se vračajo. Ce živi ne, pa mrtvi, da obišejo ta široka polja, ki so grolova, in šepečejo s hrastovimi gozdmi, ki so grolovi, in z goričanskimi smrekami, ki so grofove.

Oh, očka! Ali je res? Nobeno sreči ni strohnelo tam v Ameriki? Kako bi strohnelo tam v Ameriki? Kako bi strohnelo, ko nikdar ne umre v njem koprnenje po ti zemlji!

»Dekle, le umiri se! Še več ti povem.«
Kaj? Kaj?

»Ti — ti! Saj že rdiš. O, saj že rdiš!«
»Pa kaj, očka?«

»Gostovanje bo!«
Nič ni vprašala, nič ni sklanjala glave; oči so ji zazijale in zavriskale.

»Da, da. Po te je prišel iz Amerike.«

Kako se vznemirja zemlja od Sobote na sever! V valovih drhti in v svojih gozdovih šumi. Zakaj pač gledata Sebeščan in Sveti Benedikt takto radovedno na jug?

Oh! Gledala sta po Ravenski in po Dolenjski, gledala po svojih goričanskih pobočjih; vesele in prešerne so bile vasice: Marko in Manka sta bila par.

Kuzma Pištek je bil pozvanec. Po blatni cesti je lomastil že teden dni in se zibal kakor pigan. S trakovji in robci je bil načičen, na čevljih so mu zvončkljali zvončki, v rokah je nosil palico z ježevko kožo na vrhu, preko ramen sta mu viseli bučki, ena polna vina, druga polna prosa. Pred hišo

Delavstvu Ijubljanskega vojn. arzenala ugodeno.

Kakor smo v »Slovencu« dne 4. t. m. že poročali, je poveljstvo artiljerijske delavnice dravske divizijske oblasti ijubljanskega vojaškega arzenala dne 31. oktobra t. l. nenačoma odposlalo na »dopust« vseh svojih 70 delavcev, med katerimi so razen nekaj vajencev sami družinski očetje in profesionisti. To iz enostavnega razloga, ker so pošli upravi vsi redni krediti, izrednih pa ni bilo.

Vedeti je treba, da ima ijubljanski vojaški arzenal samo prepotrebnega nujnega dela čez glavo. Delo, ki je bilo do 31. okt. samo začeto, bi zaposlovalo 70 delavcev nad 3 mesecev! Sedanjih naročil ne zmorte delavstvo izvršiti v 3 letih! Ako pa upoštevamo še naročila, ki pridejo, bi moral arzenal zaposlovali za 3 leta najmanj 300 delavcev!

Vojni material kot: topovi, strojnica, puške, prtljažni vozovi itd., se nahaja v tako slabem stanju, da so temeljita reparačna nujno potrebna, ako hočemo, da bo naša vojska vsak tip sposobna za akcijo. Zato podrejenim vojaškim upravam ne gre v račun dejstvo, da belgrajski korupcionisti za vojsko namenjene sote zapravljajo v zasebne svetle, dočim ostajajo posamezne divizijske oblasti brez kreditov celo za najnujnejša popravila že itak slabega vojaškega materiala! Zlasti pa se je vojaškim oblastem zdele škoda, ustaviti delavnice v Ljubljani, kjer razpolagajo s samim kvalificiranim delavstvom.

Dne 3. t. m. se je bilo to delavstvo obrnilo na glavnega tajnika J. S. Z. Franceta Žužka s prošnjo, naj v njihovo korist intervenira. Ob devetih dopoldne istega dne je imel tajnik v arzenalskih barakah strokovni razgovor z delavstvom. Nato se je posebna deputacija oslala pri upravi vojaške arzenala, pri »Delavski zbornici za Slovenijo« in pri bivšem velikem županu dr. Teodorju Špernu. Merodajni činitelji so obljubili potrebno podporo.

Še istega dne je vložila »Jugoslovenska strokovna zveza« troje eksprešenskih vlog: na ministrstvo za vojno in mornarico, na ministrstvo za socialno politiko in na ministrski svet, v katerih je zahtevala za ijubljanski vojaški arzenal najmanj 500.000 Din izrednih kreditov ter poseben kredit od ministrstva za socialno politiko za predporo na »dopustu« se nahajajočega delavstva.

Dne 24. t. m. je J. S. Z. dobila od vojnega ministrstva na svojo vlogo odgovor, da so vojaškim komandam izredni krediti dovoljeni in da se bodo upoštevale potrebe artiljerijske delavnice dravske divizijske oblasti.

Ni pa še odgovorilo ministrstvo za socialno politiko radi podpor delavstvu. Tu bo treba še primernih korakov; kajti ni ono krivo, da je bilo mesec dni brez pare zaslužka, marveč brezvestni zapravljivci javnega denarja!

Tako je torej kriza arzenalskega delavstva začasno rešena. Ne pa korupcija vojne uprave. S kroglicami v roki mora delovno ljudstvo zatreći korupcijo tudi v vojni upravi!

— e —

Dnevne novice.

— Vprašanje akontacij (predujmov) za vpokojence. Znano je, da začne državna finančna uprava vpokojencem izplačevati redno in postavno jim pripadajočo pokojnino na vladno šele mnogo mesecev po izvršeni vpojkovitvi. Zakasnitev ima svoj vzrok v tem, da mino mnogo mesecev, preden glavna kontrola nakazilo enega ali drugega resornega ministra potrdi in odobri. Ker pa vpokojenci ne morejo živeti dolge mesece od zraka, se je udomačila praksa, da so dobivali vpokojenci na račun poznejše redne pokojnine predujme (akontacije). Nedavno pa so objavili listi, da je finančno ministrstvo z odlokom DR številka 171.901 iz leta 1924. finančni delegacijam izrečeno prepovedalo izplačevanje predujmov, ako jih ni odobril sam finančni minister, in je zagrozil vsem finančnim delegatom, ki bi se ne ravnali po tej odredbi, da jih bo načrivali osebno odgovorne za vsako kršenje te odredbe. Ta odredba je vpokojence silno trdo zadevala. Kako pa naj žive dolge mesece brez večnih prejemkov? Čakati na rešitev finančnega ministra bi bilo treba ravno tako dolgo kot na potrdilo glavne kontrole! Zato je naravnno, da se je polasti vseh takih vpokojencev velika nevolja. Ker pa je število novih vpokojencev zlasti pri sedanjih upravnih praksi metanja na cesto, kako visoko, so začeli brezvestni vladni listi nezadovoljstvo novih vpokojencev takoj izrabljati v svoje umazane politične in strankarske namene s tem, da so trdili, da je to naredbo izdal finančni minister dr. Spaho, član »klerikalno-radičevske« bloške vlade. Ker pa se je nam ta trditve zdela od vsega početka zelo malo verjetna, smo se obrnili na vplivnega gospoda v Belgradu s prošnjo, da nam pojasni, kako je pravzaprav s to zadevo. Če nekaj dni smo dobili nepričakovani odgovor, da je bila ta naredba izdana že 1. 1923. in da jo je podpisal tedanj — in sedanji — finančni minister radikal dr. Stojadinović, edposlan pa je bil akt šele koncem oktobra 1. 1924, ko je bil finančni minister že dr. Spaho! — Zaradi popolne jasnosti v tej zadevi smo se obrnili še na dr. Spaha z vorašanjem, če je njemu kaj znanega o tem aktu in če je bil edposlan z njegovom vednostjo. Dr. Spaho je bil tako ljubezni, da nam je takoj odgovoril sledeče: »Na Vaše cenjeno pismo z dne 21. t. m. Vam poročam, da je bil odlok DR br. 117.901 iz leta 1923., s katerim se prepoveduje izplačevanje predujmov vpokojencem, in za katerega sem zvedel šele iz Vašega pisma, ekspediran brez moje vednosti. Če bi bil jaz ta odlok poznal, bi sploh ne bil dovoljil, da se odpoji, ampak bi ga bil unicil. Moje razpoloženje napram vpokojencem dovolj znano v vsi javnosti, ker sem jaz v kratkem času, kar sem bil finančni minister, predlagal ministrskemu svetu in finančnemu odboru Narodne skupščine, da se doklade za vpokojence zvišajo. Pripravil sem tudi začinski predlog, da se v kronah izplačane pokojnine pretvorijo v dinarske. Poleg tega sem večkrat odredil, naj se pokojnime na najhitrejši način likvidirajo, tako da vpokojenci ne ostanejo niti enega »prvega« brez svojih prejemkov. S spoštovanjem itd. Vaš dr. Spaho. — Menimo, da dr. Spahovo pojasnilo ne potrebuje nobenega komentaria. Ravnotak pa ne potrebuje tudi nobenega komentaria brezmejne zlobnosti onih vladinovskih listov, ki hočejo celo revščino in bedo vpokojencov na naravnost nedonosten način izrabiti v svoje strankarske svrhe.

iz vode dolgo srajco ter lopnila po njegovih glavi, da je zabrizgal iz trakov. Pištek pa je planil k nji in poskočil z njo: e, saj kmalu bo hodil tudi njun pozvancin...

Od vseh strani so pošiljali povabljeni perutnino in belice, vse sveže izpod kokoški, in smetano in kiselak iz najboljšega mleka. To bo gostovanje!

Sneha Manka je čepela doma in šivala in skrbela in včasi jokala, ker taka je nevestinska dolžnost. Popoldne so odpeljali z velikim vriščem njenom omaro; poslednji večer je objemal njen dekliščvo, da jo zbuđuje dobro razdetja.

Vso noč ni spala. O počasi so prišli muzikantje. Vodil jih je čokati Matjaš, ki se je marsikatero naučil od starega slepega Džubana Janosa iz Vučje gomile; od tistega Džubana, h kateremu je prišel sam dr. Kimevec iz Ljubljane, da čuje njegove pesmi.

Vso noč so vrskali, peli in godili in pilili; šele proti jutru so zadremali. Ob devetih pa so jih pripeljali vozovi že pred cerkev k »zdvavanju«. Z mladožencema sta prišla dva našemljena »šašenka«, prvi ko moški, drugi ko ženska; skakala sta in norela. Družban je nosil bot, na njem robec in korine: ovenelo astro in dve roži iz papirja. Po maši ga je izročil posvadbi, ki je razposajeno skakala in plesala z njim.

Po zdavanju so se napotili v krčmo, na večer pa na snežin dom. Za belo pogrnjeno mizo sta se vsedila mladoženca, za njima starejšine in bele posvadvice. Ženinov starejšina je slovesno vstal in molil blagoslov. Potem so se vrstile jedi in marljivi družbeni in pozvani so dvorili. Ko je prišla svinjetina z zeljem, je zopet vstal starejšina:

»Draga svadba, či je mala, naj bode pri Bogi Oči draga!«

— Na koncert Jugoslovenskega novinarskega udruženja v Ljubljani, ki se vrši 1. decembra zvečer v hotelu Union, opozarjamо zlasti tudi izvenljubljansko inteligenco. Saj se ji bo nudila pri tem redka prilika, da čuje, spozna in primerja na en sam večer najboljše ljubljanske glasbene organizacije. Na koncertu nastopijo namreč: Orkestralno društvo Glasbene Matice, ki je popolnoma reorganizirano in nastopi v tej sezoni sploh prvič, glasbeno društvo »Ljubljana« in pevski društvi »Ljubljanski Zvon« in »Slavec«. Posebno privlačnost pa pomenja brezvomno nastop dveh najpriljubljenejših solistov ljubljanske operе gospe Thierryjeve in gospoda Betetta. Vstopnice se lahko naroče pismeno v Matični knjižnici, Kongresni trg.

— Zopet afera. Naša na raznih aferah ne ravno revna država je zopet za eno afero bogatejša. Med Siskom in Karlovcem se širijo ogromni gozdovi, ki so kot last nemškega državljana kneza Thurn-Taxisa postavljeni pod sekvester. Po lesnem bogastvu tega ogromnega, nad 1 milijardo dinarjev vrednega posestva pa se je zahotel nekim znanim belgrajskim in zagrebškim aferašem, ki so poskusili z bogatimi podkupninami doseči drug sekvester na ta način, da bi vlada v Belgradu pripoznala kneza Thurna za avstrijskega državljana, na kar bi bil moral biti po pogodbi med Avstrijo in Jugoslavijo sekvester takoj dvignjen. Posredovalci bi bili dobili 35 milijonov dinarjev posredovalnine. Vse je bilo že skoro gotovo, a v zadnjem hipu se je vlada tuk pred volitvami le ustrašila javnega škandala in cela stvar je padla v vodo.

— **Prispevki za delavsko zbornico.** — Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za priobčenje sledeče objave: Na podlagi naredbe ministrstva za socialno politiko od 12. 9. 1924, št. C 49, se bo na podlagi § 62. zakona o varstvu delavcev in člena 146. finančnega zakona za leto 1924-25 počenši s 1. septembrom 1924 predpisoval prispevki za začasno delavsko zbornico za Slovenijo v Ljubljani dnevno v iznosu 1/2 % zavarovalnega dnevnega zasluga, ki služi za podlago pri odmerjanju prispevka za zavarovanje za slučaj bolezni. Prispevki za delavsko zbornico se bo predpisoval samo za one osebe, ki so dolžne biti zavarovane za slučaj bolezni in nezgode in so uvrščene v VI. in višje mezdne razrede. Za one osebe, ki so uvrščene v I. do vstevši V. mezdni razred, se ta prispevki ne bo predpisoval. Prispevki za delavsko zbornico znaša na teden (za šest dni): Za VI. razred Din 0.18, za VII. 0.20, za VIII. 0.24, za IX. 0.29, za X. 0.35, za XI. 0.42, za XII. 0.50, za XIII. 0.60, za XIV. 0.72, za XV. 0.87, za XVI. 1.02, za XVII. 1.20. Ta prispevki je dolžan plačevati delodajalec, vendar ga sme v celoti odtegniti od delojemalčevega (zavarovančevega) zasluga. Prispevki za delavsko zbornico bo predpisoval po odredbi ministrstva socialne politike okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani meščeno za nazaj istočasno s prispevki za zavarovanje za slučaj bolezni in nezgode ter za posredovalnico za delo (borzo dela). Plačane prispevki bodo nakazovali okrožni urad osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, le-ta pa pristojnim delavskim zbornicam.

— **Inspekcija dela — zgani se!** Bivšo puškarino z. z. o. z. v Kranju je prevzela neka druga družba, katera si je stavila kot prvo nalogu, da je odpustila osem vajencev pod pretezo, da ne more toliko vajencev nadzorovati.

Za kokošjo je znovič molil:
»Blažene device Marije ime, štera nam je porodila Ježuša, sebi na veselje, nam na dušno zveličanje!«

Proti koncu gostije pa je v treh vstal:
»Draga svadba, prosim našo snejo dřavat!«

Sneha je vstala in rdeča od vina in topote je poljubila najprej mladoženca, svojega Marka. Marko je bil fant od fare. Z Dolenske je bil in šele pozneje so se starši preselili na Goričansko. Ej, dolenski Marki so kakor hrvatski Mateki in kranjski Janezi!

Za njim je poljubila sneha vse goste, ki so jo obdarovali. Ko je »ktišnila« še starega Glavača, je ta završkal, da ga je sunila stará Glavačica z vso silo: Tih!

Pa veselja je bilo že preveč; piščanci, race, klobase in vino so šibili mizo in stole. Razgreti so vstajale posvadvice in si iskale svoje družbane. Muzikant je udarili na rodni ples, eden je plesal, drugi so peli:

Marko skače, Marko skače
po zelenoj travi...

Takrat pa so prinesli na mizo bosman, polnega raznih vpečenih figur: starejšino, posvadlico, družbanico, celo pop je bil vpečen iz lepega testa in z belo papirnatno srajco ovit. Vsi gostje so se zbrali okoli mize, da dobijo vsak svoj kos. Najprej so to čudno nacihrano pogačo krstili; družban in posvadba sta jo držala:

»Odšed je to de te?«

»Odšed je to de te?«

»Si baba nora?«

»Si baba nora?«

Poškropila sta ga z vodo in bil je krščen.

Zdaj so bile ceremonije končane, polečno se je bližala in ko je udarila ura, sta mladoženca zapustila svate.

Vajenci, boječi se za svojo bodočnost — nekateri so se učili že nad 2 leti — so se obrnili za pomoč potom okrajnega glavarstva v Kranju na inspekcijo delo v Ljubljani. Sedaj leži pritožba zoper izprije na inspekciji dela — a ona se ne gane. Vajenci so prepričeni sami sebi, starše tare skrb; čas hiti, a inspekcija dela molči. G. obrtni inspektor, po preteku šestih tednov, zganite se! — Prizadeti starši.

— **Absolventom srednjih šol.** Poštno in brzjavno ministristvo je odločilo, da ne morejo priti v II. kategorijo za pripravnike osebe z dovršeno srednjo šolo ter z zrelostnim izpitom, ampak le dovršeni dijaki takozvane poštno-telegrafiske šole v Belgradu. V to šolo se sprejemajo dovršeni šestošolci ali pa seve abiturienti, ki so pa v tem slučaju enakovredni šestošolcem, ter jo morajo obiskovati dve leti. Taki dijaki dobivajo, če so Belgrajčani ter se izkažejo kot revni, mesečno do 400 Din, oni izven Belograda pa do 800 Din podpore. — Opomba: Institucija te poštni in brzjavne šole je očvidno pogrešena. Kajti še misliti si ne moremo, da bi to šolo zamogel obiskovati razen Belgrajčanov ter neposrednih okoličanov še kdo drugi. S to ustanovo bi torej poštno in brzjavno ministristvo popolnoma onemogočilo naraščaj slovenskih poštnih uradnikov za II. kategorijo, proti čemur moramo najdolčejne protestirati.

— Iz Šmartna pri Litiji. Na dan sv. Martina se je zmračil um Janezu Pernetu, vrvarju iz Velike Kostrevnice pri Šmartnem. Šel je pod kozolec posetnice Lovšetove iz Velike Kostrevnice ter se obesil.

— **Šef belgrajške politične policije g. Vasa Lazarević je odpotoval v Prago,** kjer ostane nekoliko dni.

— **Razpuščen občinski zastop.** Vlada je razpustila občinski zastop v Gorjanih pri Džakovu. V občinskem zastopu so bili sami radicevci.

— **Občinska uprava v Osjeku za svoje uradnike.** Občinska uprava v Osjeku je dovolila vsem svojim uslužencem kot izredno podporo enomesečno plačo. Skupni zneselek podpora znaša 2 milijona kron.

— **Legar v Novem Sadu.** V zadnjem času so v Novem Sadu zelo narašli slučaji trebušnega legarja. Poklicana oblast je uvedla brezplačno zaščitno cepljenje proti tifusu.

— **Centralizacija na Hrvatskem.** »Narodne novine« objavljajo odloke prosvetnega ministra o osnutju prosvetnih oddelkov na županijskih upravah in njih delokrogu.

— **Ameriški konzulat v Zagrebu.** Vlada je podelila eksekutur ameriškemu konzulu v Zagrebu Leslie A. Davisu.

— **Dva samomora.** Poročali smo, da je z avtom pobegnil šofer zagrebške tvrdke Brada Frank. Po par dneh se je zvedelo, da je s šoferjem pobegnila tudi 16letna hčerka dr. Gejze Franka, solastnika tvrdke, kar so pa domači skušali prikriti. Poizvedbe za pobeglima so ostale brezuspešne. V tork je pa dobil nesrečni oče brzjavko, da sta se šofer Slanski in Frankova hčerka ustrelila v nekem hotelu v Dravogradu. Slanski je bil takoj mrtev, deklica pa je imela prestreljena pljuča. Upali so, da jo bodo še rešili, pa se je pokazalo, da se je nesrečnica tudi zastrupila in je kmalu tudi ona umrla. O vzroku samomora ni mogoče ničesar zvesteti.

— **Tativna v vlaku.** Ravnatelju banke v Sarajevu, Dušanu Kovačeviću je v vlaku zmanjkal iz spisne torbice sveženj državnih papirjev v vrednosti 40.000 Din, adresiran na Prvo hrvatsko štedionico v Belgradu, ter

škatija »Šumadija« cigaret. Drznega tatu ře niso izsledili.

— Oglaš. Dne 4. decembra 1924 ob 11. uri održat će se u kancelariji Stalne vojne bolnice Drav. div. oblasti u Ljubljani druga usmena javna licitacija za nabavku i isporuku sledenih artikala i to: 1. Mesec telčec dnevno 8 do 10 kg od dana odobrenja pogodbe pa do 31. decembra 1924. god. 2. 70 kom. metle sirkove. 3. 50 kom. metle brezove. 4. 50 kom. četke za ribanje. 5. 18 kom. četke za parketni pod. 6. 100 kom. predprazni slanec. 7. 40 fl. sidola. 8. 150 kg sapuna. 9. 180 kg soda za pranje. 10. 6 tuc. konac bell. 11. ½ m² daske iz meškega drvetva. 12. 5 kg ekseri razni (Zelj). 13. 4.50 kg koster (čin). Pobrizi uslužnici mogu se videti u kancelariji Stalne vojne bolnice Drav. div. oblasti svaki dan za vreme uredovnih časov. — Iz kancelariji Stalne vojne bolnice Drav. div. oblasti Br. 4097. od 28. novembra 1924, Ljubljana.

Primorske novice.

— **P Vrhunec narodnega zatiranja.** Po okrožnici z dne 17. novembra 1924 so v območju tržaške prefekture prepovedane vse javne prireditve v slovenskem jeziku. Od tega dneva naprej ne smejo do preklica nobena družba, nobeno društvo, sploh nikdo prirediti kakje javne prireditve v slovenskem jeziku. Manjka torej samo še eno, da ne izdajo prepovedi slovenski govoriti.

— **p Velika nesreča v Vrtojbi.** Minoli petek so trije mladi fantje iz Vrtojbe: 21letni Kazimir Valič, 13letni Franc in 15letni Josip Boštančič, iskali po polju vojno strelivo. Našli so granato in jo začeli odpirati. Granata je razpolila in Valiča na mestu ubila, oba brata Boštančiča pa tako razmiserila, da sta naslednji dan poškodbam podlegla.

— **p Železniška zveza Ajdovščina—Postojna.** Kralj. komisija za izredno upravo furlanske pokrajine je v svoji zadnji seji sklenila, da predloži merodajnemu ministrstvu prošnjo za zgradbo železniške proge Ajdovščina—Postojna.

— **p Aretacija fašistovskega voditelja.** V Vidmu so zaprli bivšega fašistovskega pokrajinskega tajnika geometra Dominija, ki si je potom fingiranega ropa prisvojil 177.500 lir, ki so bile last dedičev grofa De Puppia.

Štajerske novice.

— **p Popis mariborskega prebivalstva.** Da se more obnoviti zglasevalni urad policijskega komisarijata in konskripcijski urad mestnega magistrata, se vrši po stanju dne 1. decembra 1924 za območje mesta Maribor štetje vsega omenjenega dne v Mariboru bivajočega, četudi začasno odsotnega prebivalstva, tudi podnajemnikov, služkinj in drugih oseb, ki prebivajo tu le prehodno. V smislu naredbe z dne 15. junija 1857 drž. zak. št. 33 ima stanodajalec priglasiti in odjaviti policijski oblasti najemnika. V mnogo slučajih so opustili stanodajalci te prijave in odjave, kar je povzročilo netočnosti v gori omenjenih uradih, vsled česar jih je nujno obnoviti. Radi tega se odreja v sporazumu z mestnim magistratom v smislu gori navedene naredbe sledeče: Hišni lastniki oziroma oskrbniki dobijo od dne 26. novembra 1924 za vsako hišo po 2 hišni poli in dvakrat toliko stanovanjskih izkazov, kolikor je v hiši stanovan, na oni stražnici javne varnostne straže, v katere službenem okrožju leži dotedno poslopje (barake, vagoni). Hišne pole stanejo po 2 Din komad, stanovanjski izkazi po 1 Din komad. Stroški za hišne pole obremenijo hišnega lastnika, ki sme zahtevati od najemnika naknadno izdatkov le za stanovanjske izkaze. Hišne pole in stanovanjske izkaze je izpolniti točno v črtlju po stanju prebivalcev dne 1. decembra 1924 v smislu pouka, ki je tiskan na vsaki hišni poli. Do 4. decembra 1924 se imajo vrnični tako izpolnjene tiskovine isti stražnici, kjer so jih prevzeli. Pozneje bodo vršili policijski organi na licu mesta revizijo naredb. Proti onim, ki bi navedli nepravilne podatke ali netočno izpolnili pole, se bo postopalo kazensko. Kdor ne predloži pravočasno pravilno izpolnjene hišne pole in stanovanjskega izkaza, bo kaznovan v smislu min. nar. z dne 30. septembra 1857, št. 198 drž. zak. do 1000 Din globe oziroma 14dnevnim zaporom in mu bo plačati stroške za izpolnitve pol potom organov policijskega komisarijata. — Vodja policijskega komisarijata policijski nadšvetnik: Keršovan.

— **p Oblekel se je na račun rudarja Hrupa iz Hrastnika Lužar Ivan iz Zakota pri Brežicah.** Ukral mu je sukničič, hlače, par bokščevjev, usnjato denarnico in platneno srajce v skupni vrednosti 880 Din. S suknjičem in čevili je izginil neznano kam.

— **p Vlom v Gornji Radgoni.** V trgovino pokrovskoga mojstra Matije Znideršiča so vdrli neznanji »ponočnjaki« ter odnesli nekaj drobiša, za okrepčilo nad 7 kg klobas, več peciva ter žensko ročno torbico. Ker v trgovini ni bilo pripravnejših stvari, so odpeljali iz trgovine še kolo tvrdke »Tourist« št. 610.339. Vsega so pokradli v vrednosti 2200 Din in seveda brez sledu izginili.

— **p Drzen tat je Januš Janez, rojen 1897. v Koreni, radi tativne že večkrat kaznovan.** Ze zadnjic smo poročali o drzih tativinah v okolišu Sv. Barbare. Izvršil jih je Januš. V družbi svojih pomagačev je pa še ukral Marija Mulec v Žikarcih 20 kokoši, vrednih nad tisoč Din. Ni pa prijatelj samo kokošje juhe, zadržalo mu je tudi prase organista Maksa Cafu v Koreni. Ukral ga je in ga najbrž v svoji čedni družbi tudi spekel. Oblasti ga zasledujejo, zna se pa izborno skrivati.

Ljubljanske novice.

— **Ij Devetdesetletnica znane tvrdke L. C. Mayer.** Pred nekaj dnevi je praznovala ne samo v Ljubljani in v Sloveniji, ampak tudi daleč izven mej Jugoslavije znana Ljubljanska manufaktura trgovina L. C. Mayer devetdesetletnico svojega obstoja. To je pač redek jubilej, do katerega je pripravljena tvrdki v prvi vrsti pač njena priznana solidnost, marljivost njenih šefov in neumorno delo njenih uslužencev, za katere je imela tvrdka vedno mnogo socialnega razumevanja ter je v maršikatem oziru prednjačila vse drugim tvrdkam z lepim zgledom. Ljubljanskemu trgovstvu je bila tvrdka vedno kreplja zaščitnica in pospeševateljica v vseh ozirih in zato se njenega jubileja ljubljanska trgovina iskrevo veseli.

— **Ij Miklavžev večer v »Unionu«.** Predpredaja vstopnic se začne dne 1. decembra in potem vsak dan od 9. zjutraj do 7. zvečer v mežnariji cerkve Sv. Petra, I. nadstropje. Dne 5. decembra, to je na dan prireditve, pa od pol dveh dalje v »Unionu« pred veliko dvorano.

— **Ij Demokratski shod.** Samostojni ljubljanski demokrati so imeli v kazini shod. To se pravi, da so prišli v kazino, niso pa vedeli prav, po kaj so prišli v kazino. Nekateri so rekli, da so šli pokušati v klet novo vino, drugi so rekli, da so prišli na koncert, ampak ker so bili že v kazini, so naredili shod. Pri mizi, kjer so sedeli, je bilo še prostora za par ljudi. Teh pa ni bilo, ker so raje obsedeli v kleti. Pri mizi pa so se začeli lepo pogovarjati o naprednem bloku, o fronti in o kandidatih. »Jaz sem za Mohoriča«, je reklo eden. — »Za katerega Mohoriča?« — »Za dohtarja Mohoriča« — »Za onega klerikaln

ljen je bil neki Jakob B., ki je bil iz sodnih zaporov poslan v bolnico pa istega dne kot zdrav odveden nazaj v zapore. Bajo je Jakob B. verziran in podjeten tat.

Ij Policijska kronika. Od 24. do 25. t. m. so bile vložene sledete ovadbe: Radi latvine 8, radi poneverbe 2, radi prestopka cestno policijskega reda 8, radi prekoračenja policijske ure 1, radi prireditve godbe brez dovoljenja 2, radi prestopka predpisov glede točenja alkoholnih piščak 1, radi samomora 1. Aretacije: 1 radi latvine, 1 radi pijnosti.

Ij Naznanjam, da pričenem z novim tečajem pouk v krojnjem risanju in prikrojevanju damskih oblek dne 5. decembra 1924. Priglase za ta tečaj sprejemam do 2. decembra. — Roza Medved, strok. učiteljica, Ljubljana, Mestni trg 24.

7441

Prosветa. Kino in umetnost.

Vkljub temu, da gledališki krogi sprožijo kino in vkljub temu, da ga takozvano boljše občinstvo zaničuje, vendar si pridobiva vedno novih prijateljev. Kmalu bo prišlo tako daleč, da bo kinematografska umetnost dospela na isto stopnjo vrednosti, kot so ostale umetnosti.

V tem oziru sta dva pariška dogodka zelo znamenita: v Mogadorju, enem najfinjejših pariških gledališč, se bo uprizorila kino-sezona in eden znamenitih francoskih filmov se bo predstavljal v veliki operi. Zanj je posebej godbo spisal skladatelj Henri Rabaud.

Ta dva dogodka sta tako važna, da ju je treba omeniti. Na najvišjo gledališko umetnost navajeno občinstvo slovstveno najbolj izobraženih, a tudi najelegantnejših in najfinjejših krogov Pariza bo uvedeno v gledališču Mogadorju v filmsko umetnost. Le oni, ki pozna okus in upliv tega elitnega občinstva, bo vedel stvar pravilno ceniti, kajti ta publiku, ki je dosedaj odločno odklanjala kino, bo morda ali bolje rečeno skoraj gotovo postala občudovalka umetnosti živih podob. Oni dan pa, ko bo začela visoko izobražena publika posečati kino, pa ne samo v Parizu, temveč povsod, se bo morala tudi umetniška in moralna kakovost filmov dvigniti, aksi si bo hotel kino ohraniti to občinstvo in obenem nadaljevati započeto pot navzgor.

Drugi važni dogodek je, da bo prvič velik film tekel s spremjevanjem godbe, ki je bila zanj pisana. Tako bo kinografsko stvarjenje zvezzano z godbenim in to bo nova privalčna sila za občinstvo. Predvsem pa bo film tako predstavljal popolno in homogeno umetniško delo. Dokazano je, da kino, ki je sama umetnost, ne sme ostati nem: stavka kino-godbenikov je pokazala, da film, ki se razvija v tiskini, edinole dolgočasi. Izgleda, da se občutki ne dajo drugače izraziti kot z godbo. Če na primer poslušamo tujo opero v tujem jeziku, nas glas in godba popolnoma obvladata, še na drugem mestu pride krenjava. Enako je v kinu: krenje igralca morajo biti podprtane in razložene, ublažene ali okrepljene s pomočjo muzikalne particije. Jezik glasov je hoté ali nehoté, dostopen vsem človeškim bitjem, da celo živalim, in vsakdo razumeva po svojem značaju njih pomen.

Dosedaj so spremljali filme odlomki znamenitih ali neznanih godbenih del, ki so bila ženjalne ali pa le srednje vrste in so s filmom imeli le več ali manj oddaljeno zvezo. Tako so n. pr. spremljali ljubezenske prizore v »Islandskem ribiču« z godbo »Tristania in Izolde« in vihar z godbo iz »Walküre«. Igrati odlomek druge opere takoj za odlomkom prve, je pa z umetniškega stališča smešno in smisel kinografskega dela se s tem le kvarti. Priznati je treba, da je taka godba naravnost harlekinova obleka, če tvoji film zaokroženo celoto.

Brezdvojno pa bo godba, ki je pisana speciell za gotov film, zahtevala natančno vzporednost: med kapelnikom in operatorem bo moralo obstojati o vsakem trenutku popolno soglasje. Krenje oseb na platnu bodo morale popolnoma odgovarjati godbi, kar zahteva silne natančnosti, saj smo vajeni iz kina, da telovadci ali vojaki ne korakajo po taktu koračnice, ki jo igra orkester in da se plesalci prav nič ne brigajo za poskočno godbo, temveč se kar po svoje vrtijo, kar dela na gledalca in poslušalca mučen vtis.

Te težave premagati so si stavili za nalogu oni, ki bodo predvajali v veliki pariški operi dosedanje najlepši in najimenitnejši francoski film »Le Miracle des Loups« (Čudež volkov). S tem stopa sedma umetnost, kot se naziva kino, prvič čez prag najznamenitejše opere sveta. Radovedni smo, ali si bo ta kino-opera priborila enakovredno mesto poleg opere in opere.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Premiera »Veronike Desenške« bo na našem praznik v ponedeljek, dne 1. decembra. Vstopnice prične prodajati gledališka blagajna v opernem gledališču v četrtek, dne 27. t. m. Vnajne posetnike, ki nameravajo predstavi prisostvovati, prosimo, naj pošljemo takoj vstopnino Narodnemu gledališču v Ljubljani. Cene so: Lože v parterju 140 Din, v I. redu

160 Din, v II. redu 110 Din, sedeži v parterju I. vrste 36 Din, od II.—IV. vrste 32 Din, od V.—IX. vrste 25 Din, od XII.—XIII. vrste 22 Din. Balkonski sedeži I. vrste 25 Din, II. vrste 20 Din, sedeži na galeriji I. vrsta 16 Din, II. vrsta 13 Din, III. vrsta 10 Din. Stojisci 6 in 3 Din. Začetek ob 8. uri zvečer.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Cetrtek, 27. novembra: Šester oseb išče avtorja. Red C.

Petak, 28. novembra: Zaprt (glavna vaja).

Sobota, 29. novembra: Zaprt (generalna vaja).

Nedelja, 30. novembra: Sumljiva oseba. Izven.

Pondeljek, 1. decembra: Veronika Desenška, slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika.

OPERA.

Začetek od pol 9. uri zvečer.

Cetrtek, 27. novembra: Carjeva nevesta. Red D.

Petak, 28. novembra: Zaprt (generalka).

Sobota, 29. novembra: Jenifa. Red E.

Nedelja, 30. novembra ob 3 popoldne: Ne-topir. Izven.

Pondeljek, 1. decembra: Zaprt.

Narodno gledališče v Mariboru.

Cetrtek, 27. nov.: >Trubadurc. Premijera.

Petak, 28. nov.: >Apolonov hramc. Ab. A.

Sobota, 29. nov.: >Trubadurc. Ab. D.

Nedelja, 30. nov.: >Apolonov hramc. Ab. C.

Cerkveni vestnik.

c Križanski kongreganisti imajo drevi ob 8 sestank v družbeni dvorani. Prosi se polnoštivne udeležbe.

Turistika in sport.

AVTOMOBILSKE NEZGODE.

Pravi športnik mora biti viteški in človekoljub, smo rekli zadnjič. Ne pa tako kakor je na primer v Ameriki, ko zahteva avto več žrtev kakor titus. Neki newyorški list je zbral tozadevne statistične podatke in je ugotovil, da pride avto takoj za influenco in daleč pred titusom. Do avgusta meseca letos je bilo v Zedinjenih državah 9500 takih avtomobilskih nezgod, ki bi se bile dale preprečiti; in sicer so bili to samo smrtni slučaji. Omenjena statistika, ki prinaša vrsto, je nekoliko starejša, za leto 1921., in pravi: V letu 1921. je zahtevala influenca 10.193 žrtev, avto 10.168 žrtev, titus 8.007 žrtev. V letih 1900—1910 je prišel na 100.000 smrtnih slučajev samo en odstotek na račun avtomobila. Ta odstotek se je leta 1922. zvišal na 12.5% in pri newyorški življenski zavarovalni družbi celo na 15.2%. Od 3331 smrtnih avtomobilskih nezgod v prvih sedmih mesecih letosnjega leta je bilo 1554 takih, kjer je bil kriv edinole Šofer, v 536 v prvi vrsti Šofer, v 727 v prvi vrsti pešec, v 291 slučajih je bil vzrok slaba cesta, prehuda luč ali pa kakšna hiba na avtomobilu.

Newyorški list se vprašuje, kakšen bi bil učinek, če bi se bili pripetile vse nezgode na enkrat in na enem in istem kraju. Izgleda, da bo do konca leta število žrtev se zvišalo na 15.000. Če ne pomaga prošnja na dobra srca Šoferjev, bodo potrebne ostre odredbe. Samo požarna branibiu in zdravniki naj imajo dovoljeno hitro vozijo, vsem drugim naj bo prepovedana. In sicer ne sme razen omenjenih nihče voziti nad 40 kilometrov. Nihče ni opravičen do ogrožanja človeškega življenja, samo zato, ker se hoče hitro voziti. Pamečna beseda!

Izpred sodišča.

Keznovana nagajivost. Dne 24. junija ob priliku razvijanja orlovskega praporja so se zbrali štirje fantje iz Psate pri Cerkljah na Gorenjskem in so prišli s harmoniko na veselični prostor. Ker so igrali brez vsakega dovoljenja, jih je orožnik Lavrenčič opozoril, da se brez naznanih in dovoljenja ne sme javno igrati. Fantje pa so užaljeni začeli na orožnika kričati, češ, da nima nič za komandirati. Eden od njih je dejal, da je bil prej orožnik kot on: nemoj ništa, da mi kažeš, jaz sem orjunaš več kot ti. Eden izmed njih se je predstavil orožniku z besedami: »Jaz sem Janez Nebojseg!« Radi te nerodnosti so bili obsojeni objestni nagajivci, in sicer Andrej Štern na 1. teden, Štefan Korošec in Jože Podjeda vsak na tri dni in Maks Kern tudi na 1. teden zapora, tako da si bodo svojo nagajivost dobro zapomnili. — Anton Grum, pos. sin iz Jastrebleka, in njegova tovariša France Anžlovar iz Št. Vida in pa kovač Jože Fink v Debečah so nahrulili orožnika Ivana Anžlja, češ, da so s figo streliči. Anžlovar in Fink pa sta tudi pisala državnemu pravništvu dopis, v katerem se dolže litijski orožniki, da so postopali prisransko, in sicer v korist fantov iz Javorja, in to radi tega, ker imajo orožniki tam čebelnjak in pa dobre sorodnike, ki jim vedno izborno postrežajo. Dne 19. marca so se namreč stepili fantje iz Javorja in Jastrebleka. Streliči so tudi s puškami in sta bila Fink in Grum zadeta in lahko poškodovana od šibra. Anžlovar ni prišel k obravnavi in bo prišel drugič na vrsto, Grum in Fink pa sta bila obsojena, in sicer prvi na 1. teden, drugi pa

na 14 dni zapora, ker sta žalila ustmeno in z omenjenim dopisom orožništvo. — Dne 10. avgusta pa so imeli v Dolenjem Logatu kritično noč. Naznanjenih je bilo radi pretepa kar 14 fantov. Po končani orlovske veselici so namreč junajški nagajivci pod zaščito noči nagajali vratnočajom se gostom. Pri tem se je sprl Meze z občinskim redarjem Cempretom. Ker ga je hotel tudi napasti, je potegnil redar samokres in je ustrelil fanta v levo stegno. Krogle mu je šla skozi nogo, k sreči pa ni povzročila težje poškodbe. Meze se je zagovarjal, da ni imel proti redarju nič hudega v mislih. Hotel je napravil le šalo in ga objeti, redar pa je to napačno razumel in je potegnil takoj orožje. Ker je fant že dobil plačilo za svojo neprevidnost in ker se mu res ni mogel dokazati ludoben namen, je bil fant za enkrat oproščen.

Po svetu.

NOVE IZKOPINE V POMPEJIH.

Italijanska vlada je začela v Pompejih, v starem rimskem mestu ob Vezuvu, ki ga je ta ognjenik pred skoraj 1900 leti zasul, nadaljevali izkopine. Izkopavali so silno oprezeno nov del mesta, ki pa še ni splošno dostopen in ga skrbno stražijo, da nihče ne odnese najdenih dragocenosti.

Nek Francoz, ki se mu je po velikih težavah posrečilo, dobiti dovoljenje, da si sme za trideset minut (sam!) ogledati nove izkopine, je o tem napisal zelo zanimiv članek v pariskem Journalu des Débats. Tu pravi:

Te izkopine se razlikujejo od prejšnjih v tem, da jih vodijo mnogo bolj premišljeno in oprezeno in zelo pazijo, da ničesar ne poškodujejo. Razen tega pa tudi puste najdene predmete na mestu in jih ne pošiljajo v napolski muzej.

V na novo izkopanem mestnem delu nam takoj pada v oči višina hiš, ki so krasno poslikane in polne napisov, načrtanih s pompejskim rdečilom. Nove izkopine nam je že Pompeje lake, kot je mesto v resnicu bilo nekdaj. Vtis je isti, kakor če bi si danes predstavljali, da se čez 2000 let odkrije ena naših modernih mest tako, kakršno je danes: z napisi trgovin in uradov, s kinematografskimi in drugimi oglasi in volivnimi oklici in zelo s češčarijami in risbami otrok po zidovih in plotih.

Naše so se v Pompejih popolnoma nepoškodovane najrazličnejše stvari, n. pr. tovarna za barvanje z vsemi stroji in kuhišnjo; vodovod, v katerega spusti danes vodo, da teče po hiši in brizga na ljubko soho iz snežno belega marmorja sredi ohranjenega peristila s črnim in belim mozaikom. Odkrili so tudi krasno palačo z najrazličnejšimi kipi, ki so poslikani z zelo živimi barvami. Nad prodajnami se čitajo še napisi trgovin in v zadnjih hiši, ki so jo odkopal, se našli še okostja prebivalcev, ki jih je zadušil pepelni dež in se niso mogli več rešiti.

sv Protestant o katoliški cerkvi. Norveški luteranski pastor Sigurd Rosseland je pred kratkim priobčil v reviji »Varden« razpravo o slabostih, na katerih boleha protestantska cerkev. Pri tem se neprestano ozira na katoliško cerkev in slavi njen veličino in notranjo trdnost. Rosseland piše: »Med kadečimi se razvalinami svetovne vojne je ostala nedotaknjena in trdnejša nego kdaj prej samo ena zgradba: katoliška cerkev. V tem ko druge cerkvene in verske družbe trpe vsled pomanjkanja edinstva in skladnosti, izvršavajo svoje sile v neplodnih bogoslovnih prepirih, se povzivajo v nezdravi in materialistični politiki, je katoliška cerkev pridobila na notranji sili in zunanjji moči. Najmogočnejši mož na svetu je papež, ki vživo popolno pokorščino 320 milijonov ljudi. Neodvisno od korist, ki jih vživa katoliška cerkev po zaslugu svoje močne autoritete, svoje dolge zgodovine, ki jo je vodila korak za korakom do uresničenja tujih ciljev, svoje lepote in mogočne privlačnosti, ima katoliška cerkev tudi vse druge pogoje za uspeh. Tako se njen vpliv čimdalje bolj poglabuje, posebno danes, ko je porušen 'čilko idealov in ko duše hrepene po varnosti in miru pod zaščito trdne avtoritete.« — Govoreč o razliki med katoliško in protestantsko duhovščino, piše Rosseland: »Protestantska duhovniška formacija je popolnoma pomanjkljiva, to pa vsled tega, ker se protestantska duhovščina ne briga za to, da bi spoznala katoliško bogoslovje, duha, ki preveva rimske cerkve, njene navade in običaje. Ker je ne poznamo, smo separatisti, ako bi jo pa poznali, bi se ji takoj približali. V tem pogledu so katoličani mnogo bolj prosti vsakega predstnika ter temeljito proučujejo vsak sistem, da tem bolj okrepe svojo resnico.« — Pisec zaključuje: »Mnogi misljijo, da se enkrat, in ta čas morda ni daleč, vse verske ločnine povrnejo v naročje cerkve-matere. Tako je tudi mogoče, da je luteranska reformacija sedaj dovršila svojo pot in svoje zgodovinsko poslanstvo. Koliko je dejansko storila dobrega z verskega vidika, bo sodila bodočnost.«

sv Začetek sv. leta v Italiji. Povodom svetega leta in obletnice smrti sv. Frančiška Asiškega izidejo v Italiji posebne spominske znamke.

sv Junaški čin usmiljenke. Te dni so v bolnišnico v Bresciji prinesli otročica s težkimi opeklinami. Zdravniki so ugotovili, da je

mogoče otroka rešiti le na ta način, da se na njegovo rano položi živa koža drugega človeka. S Favorita, ki je otroku stregla, je takoj izjavila, naj se z njene roke izreže potrebna koža. Samo je nato v operacijski sobi pripravila zdravnikom vse instrumente in drugo za operacijo, odklonila vsako sredstvo za olajšavo bolečin in končno pomagala zdravniku pri operaciji. Izrezali so ji širok kos kože od komole do rame. Otrok je sedaj izven vsake nevarnosti.

sv Tiskarne na Slovaškem ust

Gospodarstvo.

Ravnatelj Andrej Zmave, Maribor:

Malo trsnih vrst — mnogo vina enotnih tipov.

Slovensko vinarstvo moramo usmeriti predvsem na izboljšanje kvalitete. Marsikateli kos starega vinograda kaže sploh opustiti in izpremiti v drugo kulturo. Vse premalo še skrbijo po vinorodnih krajih za tečno kromo, zato je tod malo dobre živine, premalo umne živinoreje in premalo haska od te temeljne kmetijske panege, pa tudi veliko pomanjkanje najboljšega (hlevskega) gnoja, brez katerega ni moči s pridom vinarji ne kmetovati.

V severnem vinorodnem pasu črni na ne uspeva najbolje, ker je prav doma na našem jugu, osobito v jugoslovanskem Primorju; kot izjemo v Sloveniji moremo navesti Vinarije pri Konjicah. Rdečega vina se pa le precej troši tudi v posameznih pokrajinih Slovenije in se tako pijača razmeroma prav dobro plačuje. Cviček (rdeče vino) ima pomen za krajevne potrebe (lokalni konsum), za svetovni vinski trg pa nobenega. V kolikor se dobro vnovčuje — običajne vrste navadno tudi bogata rode — je pridelovanje rdečega vina gospodarsko upravičeno in uteviljeno (n. pr. v Posavju).

Glavno je in ostane pri nas belo vino. Domači šampanjski industriji (sedaj že v G. Radgoni in Ptaju, pozneje morda tudi v Mariboru) pa bo treba le uviditi dovolj dobre surovine; za to so zlasti prikladni burgundci, v prvi vrsti mardi burgundec.

Ved pažnje zasluži pridelovanje lepega ranega in poznega namiznega grozdja vsaj v bližini mest, letovišč, kopališč, važečih gospodarskih in industrijskih središč.

Važno je nadalje, da se omejimo na manj vrst in izbiramo od dobrih samo najboljše, ki se po svojih različnih svojstvih medsebojno tudi lepo izpopolnjujejo. To naj upošteva podinec, velja pa baš tako za velike skupine knjelovcev, ki vinarijo v vinarskih okoliših z enotnimi podnebnimi, talnimi l. dr. na kakovost pridelka odločitno vplivajočimi razmerami. Racionalno tipiranje vin se naj ne omejuje le na klet, marveč naj se začenja že pri trti, pri izbiri trsnih vrst.

Ali naj vinarimo na kvaliteto ali na kvantiteto, odločajo stalne možnosti najboljše uporabe pridelka.

Slovensko vinarsko okoliš delimo v dve glavni "tupini": I. skupino tvorijo vinarski okoliši s kvalitetno vinsko producijo (1. Ljutomer—Ormož, 2. Haloze, 3. Pohorje in 4. Maribor), II. skupino pa vinarski okoliši s kvantitetno vinsko producijo (1. Posavje kot južni vinarski okoliš, t. j. področje reke Save z glavnimi pritoki Savinjo, Krko, Sotlo, in 2. Slovenske gorice).

Seveda je tu mnogo prehodov; v vsaki skupini nahajamo celo vrsto goric, ki bi jih po kakovosti pridelka morali izločiti iz te skupine in prilevitati k drugi.

Kakor je Pfeiffer, nekdanji ravnatelj vinarske in sadarske šole v Mariboru, že davno priporočal, priporočam tudi jaz za posamezne vinarske okoliše v glavnem naslednje vrste, pri čemer se na cviček ne oziram:

I. skupina za kvalitetna vina:

1. Ljutomer—Ormož: rumeni moslavac (šilon) kot glavna vrsta za najvišje in najboljše lege, poleg tega laški rizling (ki se ga naj ne imenuje napačno »rizling«) tudi za najboljše lege in silvanec za nekoliko slabše lege, izjemoma in za t. določene razmere rizling (drobni) in beli burgundec.

2. Haloze, kakor Ljutomer—Ormož, le manj ručenega moslavca, zato pa več silvana, mestoma tudi več traminca.

3. Pohorje: kakor Ljutomer—Ormož, vendar več rizlinga v Pekrah in več silvana ter več belega burgundeca v Slovenski Bistrici in Framu. — Za Vinarije pri Konjicah je upoštevati za črnino modro frankinjo, modro kavko in modri vranek (poslednji vrsti sta ženski, teda z nepopolnim ženskim cvetom).

4. Maribor: kakor Ljutomer—Ormož, a več rumenega muškata v krajinah, ki mu najbolj prijajo (Kamnica pri Mariboru), več silvana in več belega burgundeca v ostalih predelih.

II. skupina za kvantitetna (konsumna) vina:

1. Posavje: laški rizling kot glavna vrsta za odlične lege, poleg tega pa bela in rdeča žlahinja in silvanec za drugovrstne lege. — Jugoslovanska vinska trgovina pa utegne v bodoče z največjim pridom rabiti več modre kavine za mešanje z dalmatinsko črnino in več plavca za mešanje z izvestnimi južnimi belimi vini, ki niso dovolj kisla; za ti vrsti so posebno nekateri predeli bizejških goric kot nalač.

2. Slovenske gorice: bela in rdeča žlahinja kot glavni vrsti, zraven rulandec in silvanec.

Jugoslovansko vinarstvo in kletarstvo ne rabi sladkorja in alkohola, kakor n. pr. avstrijsko in nemško, še manj pa vode za kako umetno izboljševanje mošta in vina, ker nam nudi narava obilo vsega, kar je potrebno za dobro, zdravo, prijetno, stanovitno, predvsem tudi pristno vinsko kapljico, s ka'ero se lahko ponašamo pred svetom in prednjačimo drugim vinorodnim državam kot verni puristi; to namreč naj ostanejo naši vinari in vsi, ki se bavijo z vinsko obrto!

Sladkor iz sladkorne pese seve pomnožuje alkohol, v resnici pa radi še malo znanega betaina, ki pride z njim v vino, kvar vinsko kvaliteteto; za neogibno slajenje, odnosno posredno alkoholiziranje grozne pijače bi bil boljši čisti kolonialni (trstni) sladkor. Naloga naše bodoče industrializacije vinarstva bo tudi: več sladkorja in več alkohola iz vinskih kleti na trg, ne pa narobe!

* * *

g Carinska konferenca na Raketu. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse interesente, da se viši izredna carinska konferenca v petek dne 28. novembra 1924 ob 5. uri popoldne v zgradbi carinarske.

g Sejmsko poročilo iz Maribora. Na svinjski sejem dne 21. nov. 1924 se je pripeljalo 239 svinj in ena koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari, komad po 112.50—150 Din, 3 do 4 meseci stari komad po 300—400 Din, 5—7 mesec. stari komad po 500—700 Din, 8 do 10 mesecov stari komad

• Tudi to je prenevorno. Če bi na primer obolel, kakor je bil prej bolan, in bi se ne mogel braniti, bi imeli časa dovolj, da uredimo poroko, kajne? O, sam vem, da je sedaj popolnoma zdrav — toda poglej tole, Meritra, nekaj ti moram pokazati.

Kaku je stopil k omari in je vzel iz nje navadno škatlo iz cevrogove lesa, ki je bila napravljena v obliku mumijskih krstov, in ko je dvignil pokrov, se je prikazala v njej voščena človeška podoba, dolga kakor roka. Ta podoba je bila lepo oblikovana po živem faraonu in kronana z dvojno egipčansko krono.

• Kaj je to? je vprašala Meritra in se je od strahu umaknila. »Ušapti, ki naj pride v njegov grob?«

• Ne, ženska, marveč njegov čarovni Ka, napavljen z mnogoterimi zagovori iz tiste stare knjige, ki ga bo spravil v grob, če se pravilno porabi, kakor ga moraš ti porabiti.

• Jaz! je vzklknila in planila pokonci.

• Kako?

• Takole: Ti, ki si izmed faraonovih dvornih ljubljenk, mu strežeš v sobi, kjer spi. Zvijačno torej poišči prilike, da prideš sama v njegovo spalnico, in položi to podobo v njegovo posteljo, da faraonov dih pride vanjo. Potem jo vzemi iz postelje in izgovori besede: »Podoba, podoba, ukazujem ti z močjo, ki je v tebi, in v imenu gospoda zla, da naj udje tistega, po katerem si napravljena, prav tako shirajo, kakor bodo shirali tvoji. Ko si to izgovorila, drži noge podobe nad plamenom svetilke, dokler se napol ne stopijo, in odnesi ostanek podobe v svojo lastno spalnico ter jo tamkaj skrij. Tako se bo zgodilo, da se bodo isto noč živci in mišice v faraonovih nogah posušili in usahnili — hrom bo in se ne bo mogel ganiti. Kasneje ti povem več, če bo treba.

• Kako ga hočeš prisiliti, da ostane tukaj, Kaku? Saj vendar ne s pomočjo — in je pogledala k zastremu kristalu.

• Ne, brez krvi, če se da. Niti opaziti ne sme, da je jetnik — bilo bi prenevorno. Saj si lahko drugače pomagamo.

• Kako? S stupom?

750—900 Din, 1 leto stari komad po 1125 do 1350 Din; 1 kg žive teže 15—17.50 Din, 1 kg mrtve teže 20—23.75 Din.

g Uradni tečaji za mesec december 1924. Finančno ministrstvo objavlja uradne tečaje za mesec december t. I. Napoleondor 266 Din, turška zlata lira 280, angleški funt šterling 320, dolar 69, 100 francoskih frankov 365, 100 švicarskih frankov 1330, 100 italijanskih lir 299, 100 belgijskih frankov 332, 100 holandskih goldinarjev 2775, 100 češkoslov. kron 206, milijon avstrijskih krov 972, milijon madžarskih krov 925, 100 romunskih lejev 36, 100 bolgarskih levov 50, 100 danskih krov 1210, 100 švedskih krov 1850, 100 norveških krov 1010, 100 španskih pezet 940, nemška zlata marka 16.45, 100 grških drahem 123, 1 poljski zlat 14 Din.

g Likvidacija trgovske in obrtniške zbornice v Senju. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelok v Zagrebu, je odredilo likvidacijo trgovske in obrtniške zbornice v Senju do dne 31. decembra t. l.

g Karteliranje špirite industrije. Kakor poroča osješka Drauč, je stvorjen kartel špirite industrije, katerim je pristopilo 50 poljedelskih in 14 industrijskih tvornic špirita. Kartel stopa v veljavo dne 1. decembra t. l. Njegov osrednji urad se nahaja v Zagrebu.

g Izvoz sladkorja. V trgovinskem ministrstvu se je vršila te dni konferenca med ministrom za trgovino in industrio in zastopniki sladkorne industrije. Po predloženih podatkih je prekosila letošnja letina sladkorne repa vsako pričakovanje. Računalno se je s kontingentom 76 tisoč vagonov, v resnici pa je bilo vsega 130 tisoč vagonov. Zveza sladkornih tvornic upa, da bo preostalo do letošnje kampanje 6 tisoč vagonov sladkorja za izvoz. Sladkorne tvornice zahtevajo, da se zagotovi za letošnjo kampanjo dobre izvozne prilike. Predlagale so tudi trgovinskemu ministru, naj jim izposluje 50% popust pri izvozu.

g Italijanski vinski uvozni kontingenčni v Češkoslovaško izčrpjan. V češkoslovaško-italijanski trgovinski pogodbji je bil določen vinski uvozni kontingenčni v višini 110 tisoč hl. Akoravno je pogoda stopila v veljavno šele 7. novembra t. l., je bil ta kontingenčni pred dnevi popolnoma izčrpjan. Nadaljnja uvozna dovoljenja se ne bodo dajala.

g Umestna odredba avstrijskega trgovskega ministra. — Avstrijsko trgovinsko ministrstvo je na podlagi zakona proti nečedni tekmi prepovedalo reklamo, ki obeta odjemalcem posebne premije.

g Omiljenje nemških izvoznih prepovedi. Nemška vlada je dovolila prost izvoz špirita, žganjih opojnih pijač, etra, vinskega cveta, las in kovanega drobiža.

g Proračun Nemčije za leto 1924. Državni zbor je odobril dopolnilni proračun za leto 1924. Izdatki in dohodki znašajo 6 milijard mark. Redni proračun izkazuje 5 milijard in 100 milijonov izdatkov. Izredni proračun izkazuje 664 in pol milijonov dohodkov. Med izdatki se nahaja vsota 466 in pol milijona, ki jo je izdala Nemčija za izvršitev versailleske pogodbe. V tej vsoči pa ni še vsebovan letni obrok, ki ga mora plačevati Nemčija na podlagi Dawesovega načrta.

g Letna paprike na Ogrskem. Letošnja produkcija paprike na Ogrskem znaša po poročilih budimpeštanskih listov približno 5000 ton v vrednosti 150 milijard madžarskih krov, od česar se večina izvaja v inozemstvo.

g Letina koruze v Romuniji. Letošnja produkcija koruze v Romuniji cenijo na 4 milijone ton, kar pomeni najvišjo producijo že štiri leta sem. Letošnja površina znaša tri milijone 600 tisoč ha. V slučaju ugodnega vremena je pričakovati še večje producije. Letna poraba koruze v Romuniji znaša približno dva in pol milijona ton. Na ta način bo preostalo za izvoz približno pol drug milijon ton.

g Petrolejski kartel na Poljskem. Kakor poročajo iz Krakova, je bil pretekli teden podpisani protokol o sklenitvi kartela petrolejske industrije, za kar se je posebno potegovala država, ki bo imela zaradi obsežnosti izrabljanja petrolejskih vrelcev, od tega največjo korist.

g Francosko zunanje posojilo. Iz Newyorka poročajo, da je bilo podpisovanje francoskega posojila zaključeno v 46 minutah. Vso ta posojilo znaša 100 milijonov dolarjev. To posojilo bo po izjavi finančnega ministra Clémentela služilo predvsem za stabilizacijo franka. S posojilom pa se bo tudi odplačal dosedanji kredit, ki ga je imela Banque de France pri Morganu.

g Koliko je na svetu zlatega denarja. Sedaj se nahaja po ameriških statistikah na svetu za 2 milijardi funtov šterlingov (50 milijard zlatih frankov) zlata. Od tega se nahaja okoli 45 odstotkov t. j. 900 milijonov funtov šterlingov (22 in pol milijarde zlatih frankov) samo v severnoameriških Združenih državah. Nato pride Anglija, kjer se nahaja 12 in pol odstotka vsega zlatega denarja na svetu, Francija z 11 odstotki, Japonska s 6 odstotki, Španija s 5 odstotki, Nemčija in Nizozemska vsaka z 2 in pol odstotkov. Dosedaj je izkopanih iz zlatih rudnikov zlata v vrednosti 87 in pol milijarde zlatih frankov. Letno se sedaj nakopljije zlata v vrednosti 400 milijonov zlatih frankov, od tega okoli 70 odstotkov v rudnih britanskih imperija.

g Likvidacija. Sintac, splošna industrijska in trgovska družba z o. z. v Ljubljani je sklenila likvidirati.

g Obtok šilingov v Avstriji. Dne 7. avgusta t. l. je znašal obtok šilingov v Avstriji 3410.000 komadov.

Borce.

26. novembra 1924.

DENAR.

Zagreb. Italija 297.25—300.25 (2.974—3.004), London 318.25—321.25 (317.60—320.60), New York 68—69 (68.20—69.20), Pariz 362.5—367.5 (362.5—367.5), Praga 206.70—208.70 (206.5—209.5), Dunaj 0.096z—0.0983 (0.09735—0.09835), Curih 1327.5—1337.5 (13.28—13.38), cf. dolarji 67 1/2—68 1/2; tendenca rezervirana, jasla slab promet, blaga je dosti.

Curih. Beograd 7.57% (7.50), Budimpešta 0.0069 1/2 (0.00695), Berlin 1.23% (1.235), Italija 22.42 (22.43), London 23.97 (23.97), New York 518 (518), Pariz 27.20 (27.42), Praga 15.55 (15.60), Dunaj 0.0073 (0.0073), Bukarešč 2.65 (2.70), Sofija 3.77% (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 1032, Kodanj 12480, London 328500, Milan 3069, New York 70935, Pariz 3740, Varšava 13590. — Valute

VREDNOSTNI PAPIRJL

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo iz leta 1921. 65.50 (blago), 2½% državna renta za vojno škodo 120 (denar). Celjska posojilnica d. d., Celje, 210—220, Ljubljanska Kreditna banka, Ljubljana, 220 (denar). Merkantilna banka, Kočevje, 124 (denar). Prva hrvatska Štedionica Zagreb 910—912 (zaklj. 910), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana, 130—150, Trboveljska premogokop. družba, Ljubljana, 465 (denar). Združene papirnice Vevče 120 (blago), »Split«, amer. družba za cement Portland, Split, 1390—1435, »Nihag«, d. d. za ind. i trgovom Zagreb 62.50 (blago), 4½% kom. zadržnice Kranjske deželne banke 90 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb, 108; Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb, 56—57; Ljubljanska Kreditna banka, tu, 220; Jugoslovenska banka, Zagreb, 100—101; Prva hrvatska Štedionica, Zagreb, 905; Slavenska banka, Zagreb, 85; Dioničko društvo za eksploataciju drva, Zagreb, 80—87; Hrv. slav. d. d. za ind. šećera, Osijek, 840; Našica 55, Narodna šumska industrija 60; Guttmann 809—815; Slavonija 76; Trboveljska premogokopna družba, tu, 470—485; Vojna odškodnina 130—135; 7% drž. inv. posojilo 66—67.

Dunaj. Živnostenska banka 82.400.000, Alpije 405.000, Greinitz 157.000, Kranjska industrijska družba 950.000, Trboveljska družba 476.000, Hrvatska eskomptna banka 110.000, Leykam 200.000, Avstrijske tvornice za dušik 228.000, Gutmann 445.000, Mundus 9.900.000, Slavex 235.000, Slavonija 79.900.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Orehot bous Ia, fco meja 1950; deske 18 mm, I., II., III., fco Ljubljana 580; deske 18 mm in 20 mm, III. vrsta, fco Ljubljana 500—530; brusni les po uzancah Ljubljanske borze, fco nakladalna postaja, 225; bukova drva, 1 m dolžine, napol suha, fco nakladalna postaja, 1 vag. 25—26 (zaklj.) 25; bukovi obrobljeni, fco nakladalna postaja, za 100 kg, 2 vag. 18.50—19 (zaklj.) 18.50; bukovo oglio, mešano, fco meja, 1 vag. 85—90 (zaklj.) 85. — Žito in poljski pridelki: Pšenica domaća, fco Ljubljana 405; pšenica bačka, par. Ljubljana 450; koruza nova,

fco Postoja trans., gar. 2 vag. 230—240 (zaklj.) 240; oves bački, par. Ljubljana 340; lano seme, fco Ljubljana 700; otrobi srednje debeli, fco gor. postaja 225. — Strojnice, sadje: Fižol ribničan, orig., fco Ljubljana 435; fižol ribničan, očiščen, b/n, fco Postoja trans. 530, fižol prepeličar, orig., fco Ljubljana 490; fižol prepeličar, očiščen, b/n, fco Postoja trans. 595; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana 390, fižol mandolon, očiščen, b/n, fco Postoja trans. 490; fižol rjavi, orig., fco Ljubljana 410; orehi slavonski, fco Spilje, 2 vag. 850—860 (zaklj.) 860.

Novi Sad. Pšenica 377—380, srbska 330, koruza 180—185, moka 0 570, fižol rumeni 510; položaj neizprenjen.

Dijaški vestnik.

d Diskusijski večer »Danice« se vrši nočjo ob 8 v Akademskem domu. Ker je na programu predavanje o aktualnem vprašanju, ste povabljeni tudi ti. Zarjani, Boreci in gg. starešine.

Naznanila.

Društvo »Kuratorij za slepece« ima svoj občni zbor danes v četrtek dne 27. novembra ob 6 zvečer v pisarni »Dobrodelnosti«, Poljanski nasip št. 10.

Českoslov. Obec v Ljubljani počadá v sobotu 29. t. m. v rest. »Zvezda« přátelský jubilejni večírek zasloužilým členům pp. Hanušovi, Ludvíkovi a Chvátalovi. Začátek v h. 20. Hojná účast členstva žádoucna, přátelé a cítili jubilantů vitáni.

II. književna tombola Jugoslovanske Matice.

Lansko leto priredila je Jugoslovenska Matica svojo I. književno tombolu, ki je vspela nad vse pričakovanje in jo je slovenski narod pozdravil kot eminentno kulturno prireditev z odkritostnim veseljem. Od takrat dalje se niso časi za slovensko knjigo prav nič spremenili in zato prvej sedaj Jugoslovenska Matica svojo II. književno loterijo.

Književna tombola se vrši na sledični način:

Tombolske tablice so opremljene s posebnim okroglim pečatom, ki nosi napis: II. književna tombola Jugoslovenske Matice 1924. Vsaka tablica stane Din 3.— ter jih prodajo v prvi vrsti podružnice Jugoslovenske Matice širok cele Slovenije, odnosno kjer podružnic ni, drugi pooblaščenci Jugoslovenske Matice.

Zrebanje se vrši na sledični način: Trije odborniki pokrajinskega odbora Jugoslovenske Matice in pristojne oblasti imajo nadzorovno pri žrebanju, ki se vrši v sredo dne 24. decembra 1924. Ta dan se potegneta prvi dve številki, ki se pridobita takoj potem v vseh slovenskih dnevnikih. Kdor je zadel obe številki v eni vrsti, pošlje tombolsko kartu v kuverti na naslov Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Odsek kontrolira pravilnost tombolske karte in izrebane številke ter odda nadročilo Matičnih knjižarni v Ljubljani, da pošlje dobitek na naslov, ki je pridejan določni tombolski karti. Dne 25. decembra se vleče tretja številka. Ta se ravno tako priobči v vseh dnevnikih, in vsi oni, ki so sedaj izmed treh zadel dve številki v eni vrsti, pošljejo tombolske karte z natančnim naslovom opremljene v Ljubljano. Tako bodo najbrže izrepane vse ambe.

V nedeljo dne 28. decembra dobitki s tremi številkami v eni vrsti. Postopek isti kakor zgoraj.

V četrtek dne 1. januarja 1925 se vleče 5. številka. Na vrsto pridejo dobitki tern in kvaterne s tremi odnosno štirimi številkami v eni vrsti.

V torek dne 6. januarja vleče se šesta številka. Na vrsto pridejo kvaterne in tudi že činkvini, to je 5 številk v eni vrsti.

V nedeljo dne 11. januarja vleče se 7. številka. S to številko bodo gotovo že izrepani vsi činkvini. Postopek za sprejem dobitka vedno isti.

V nedeljo dne 18. januarja se vlečejo potrebne številke za tombolo.

Vse dobitke odpošljajo po pošti Matična knjižarna v Ljubljani popolnoma brevilačno za onega, ki je dobitek zadel.

Dobiti so slediči:

150 amb: 1. Dr. Tavčar: Izba kongresa (pravkar izšla). 2. Finžgar: IV. zvezek zbranih spisov (pravkar izšla). 3. Gradvnik: Pot bolesti (pesniška zbirka). 4. Dr. J. Tičar: Boj načeljivim boleznim (s slikami). 5. Ribičič: Zavralne pošasti (nova mladiška knjiga). 6. Zupančič: Ciciban (II. izdaja).

120 tern: 7. Podimbarski: I. zvezek zbranih spisov (nova knjiga). 8. Meško: Listki (nova knjiga). 9. Mark Twain: Mali klatež; 10. Gaspari: Gorčec izaro, mladiški knjigi.

80 kvatern: 11. Zupančič: Veronika Desenška (nova knjiga). 12. Gradvnik: Padajoče zvezde (II. izdaja). 13. Kotnik: Korolke storje (nova knjiga). 14. Srbske narodne pripovedike (mladiška knjiga).

50 činkvini: 15. Levstik: Gadje gnezdo. 16. Melik: Jugoslavija (nova knjiga). 17. Dr. Ivo Šorli: Zadnji val (nova knjiga).

5 tombol: 1. tombola: Vsi letniki Dom in Svet. (Letnik I.—XXXIV.) (Ako lastnik tega dobitka raje prejme denar, odkupi dobitek Jugoslovenske Matice). 2. tombola: Vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izberi posameznika do zneska Din 1000.—. 3. tombola: Vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izberi posameznika do zneska Din 800.—. 4. tombola: Vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izberi posameznika do zneska Din 600.—. 5. tombola: Vse zgoraj navedene knjige po prosti izberi posameznika do zneska Din 500.—.

Poleg tega 100 dobitkov mladiških knjig kot dobitki za naše šole v Sloveniji.

Kaj Jugoslovenska Matica s temi dobitki nudi, je razvidno iz sledičnih zanimivih številk. Stevilo rednih dobitkov znaša 405, poleg tega pa ima Jugoslovenska Matica pripravljenih še nad 100 mladiških dobitkov. V vse te dobitke pride 7288 knjig. Kdor si more predstavljati množino knjig, bo razume, kakšen kulturni pomen ima književna tombola. Vrednost teh njih znaša Din 191.986.—.

Tem številkom na potrebu nobenega pojasnila. Jugoslovenska Matica lahko pričakuje vsled tega popolnoma mirno, da bo druga (božična) književna tombola uspela še lepše od lanske.

Tablice za tombolo ima v predprodaji in v zalogi Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

Rojaki, sezite po njih ter si osnujte odnosno pomnožite domačo knjižnico!

Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

Poizvedovanja.

Izbubila se je denarnica z večjo vsoto od torka na sredo ponoči. Pošten najditelj se naproša, da jo prinese proti nagradi na ravnateljstvo policije.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Cas operacij	Barometr v mm	Termometer v °C	Barometrični tlak v °C	Nabavni vetrov.	Padavini v mm
25/11. 21 h	738.8	1.4	0.4	obl. j. z.	
26/11. 7 h	738.3	1.6	0.7	megia	0.0
6/11. 14 h	737.6	2.6	0.5	obl.	—

Kočijo

pokrito, dobro, prodam ali zamenjam za konja. Naslov v upravi lista pod štev. 7433.

Pozor, KOLESARJI!

Pošljite staro dvokoleso v popolno prenovo, emajliranje z ognjem in ponikanje. Na željo se dvokoleso tudi shranijo čez zimo. »TRIBUNA«, F. B. L., tovarna dvokoles v otroških vozicah, Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4. 6828

NASLOVE

oddajalcev in pa odjemalcev stanovanj, trgovskih in obrtnih lokalov, posojil, kreditov ter prodajalcev in kupcev hiš, posestev in nepremičnin, dobitje proti mali odškodnini pri »POSREDOVALCU« — Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23. 6960

Sprejme se izjavje lovec za polski lov pri Ljubljani. — Podnobe na: ing. TAVCAR, Ljubljana, Breg št. 8. 7416

1 ali 2 konja

vzamem čez zimo na delo proti prav dobrui oskrbi. — Dopisi na upravo pod šifro »KONJAC« št. 7331.

SLOVENEC za inserate najbolj priporočljiv!

MALI OGLASI

Vseka drobna vrslica Din 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglesi nad devet vrslic se računajo višje. Za odgovor znamko!

Lokal v katerem je že bila stara trgovina, v lepem trgu, se odda v najem kakemu samcu pod ugodnimi pogoji. — Naslov v upravi lista pod štev. 7444.

Trg. podjetje v Ljubljani potrebuje za takojšnjo nabavo 3000 komadov

božičnih dreves razne velikosti. — Cenj. ponudbe s ceno na upravo lista pod: »Božično drevo».

Drva trboveljski premog

H. Petrič Ljubljana Gospodarska cesta 8 Telefon 345

Vajenec zdrav in močan, za klobučarsko obrt, se sprejme pri Fran Bernik, klobučar, Sp. Šiška, bivši perutniški zavod, vhod Slovenska cesta.

ABSOLVENT stroj, delovodske šole, vsestransko naobrazen, z dobrimi sprečevali, želi mesta izven Ljubljane. Nastop takoj. — Ponudbe pod »Absolvent« na upravo lista. 7409

Zimske suknje

v vseh modernih oblikah iz teškega in angleškega blaga,

priporoča po jako zmernih cenah

A. Kunc, Ljubljana

Gospodarska ulica štev. 7.

V boj za srečo!

Večje posestivo s hišama ki jih kaže slika za Din 100.—

dobi lastnik naše srečke, ki ga bo zadel žreb.

Cela srečka Din 100.—

Četrtinska srečka Din 25.—. — Desetinska srečka Din 10.—.

Pri četrtinskih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na jedno številko. —

Zadene žreb četrtinsko ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi oziroma desetimi posestniki dobitnik ponovno žrebanje, aki se isti v teku 14 dni med sabo z dobitkom ne spravijo. Izžrebanje števil 2000. — Dan žrebanja se naznani po časopisu takoj, ko bodo srečke razprodane. — Srečke razpodelja »Prostovoljno gasilno društvo v Strašču pri Ptuju«, proti naprej vpošiljati zneska za sreč